

विधानमंडळ / संसद सदस्यांना
सन्मानाची व सौजन्याची वागणूक
देण्याबाबतच्या मार्गदर्शक तत्वांचे
काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग**

शासन परिपत्रक क्रमांक : विमंस - २०२१/प्र.क्र.७१/१८ (र. व का.),

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,

दिनांक : २० ऑगस्ट, २०२१.

वाचा :-

१. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : विमंस - २०१३ / प्र.क्र.६७ / १८ (र. व का.), दिनांक २७ जुलै, २०१५,
२. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : संकिर्ण - २०१८ / प्र.क्र.९७ / १८ (र. व का.), दिनांक ३० मे, २०१८,
३. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : विमंस - २०२० / प्र.क्र.३६ / १८ (र. व का.), दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२०.

शासन परिपत्रक :-

विधानमंडळ / संसद सदस्यांना सन्मानाची व सौजन्याची वागणूक देणे, त्यांचेकडून आलेल्या पत्र / अर्ज / निवेदनांना पोच देणे / त्यावर सत्वर कार्यवाही करणे, शासकीय कार्यक्रमांना लोकप्रतिनिधींना आमंत्रित करणे, त्यांचे नांव निमंत्रण पत्रिकेवर छापणे इत्यादीबाबत सूचना संदर्भाधिन दिनांक २७ जुलै, २०१५ च्या शासन परिपत्रकान्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच विधानमंडळ संसद सदस्यांना विहित कालावधीत पोच व उत्तर देण्याबाबत अधिकारी कर्मचारी यांच्याकडून टाळाटाळ व कुचराई केली गेल्याचे निदर्शनास आल्यास त्या अधिकारी कर्मचा-यांविरुद्ध गंभीर दखल घेऊन शिस्तभंगाची कारवाई करण्याबाबत सुध्दा निदेश देण्यात आले आहेत. तसेच दिनांक ३० मे, २०१८ व दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२१ च्या परिपत्रकान्वये सदर सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत पुन्हा निदेश देण्यात आले आहेत. तथापि, अनेक सन्माननीय सदस्यांना त्यांच्या मतदारसंघात लोकोपयोगी विकासकामे करीत असताना शासकीय अधिकारी सहकार्य करीत नाहीत, कार्यक्रमाच्या निमंत्रण पत्रिकेवर त्यांचे नाव छापत नाहीत, सन्माननीय सदस्यांनी विचारलेली माहिती त्यांना उपलब्ध करून देत नाहीत, त्यांचे अर्ज, निवेदने, पत्र यांना प्रतिसाद देत नाहीत. बैठकांना आमंत्रित करीत नाहीत. अशा अनेक तक्रारी वारंवार प्राप्त होत असल्याचे मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांनी शासनाच्या निदर्शनास आणले आहे.

२. या अनुषंगाने सर्व मंत्रालयीन विभागांना तसेच मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील सर्व कार्यालय / विभागप्रमुखांना पुन्हा सूचित करण्यांत येते की, दिनांक २७ जुलै, २०१५ च्या परिपत्रकातील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे. त्याचप्रमाणे विधानमंडळ सचिवालयाकडून प्राप्त होणा-या सन्माननीय विधानमंडळ सदस्यांच्या विशेषाधिकार सूचनांवर देखील तातडीने कार्यवाही करुन त्याचा अहवाल विहित मुदतीत विधानमंडळ सचिवालयास पाठविण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

३. सदर शासन परिपत्रक हे महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०२१०८२५१४१५५६४२०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सीताराम कुंटे)

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव (५ प्रती), पत्राने,
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य,
८. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव(५ प्रती), मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
९. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
१०. सर्व मा.मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
११. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
१२. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग (पत्राने), १३ वा मजला, नवीन प्रशाकीय इमारत, मुंबई ४०० ०३२,
१३. मा.महाअधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य, मा. मुंबई उच्च न्यायालय,
१४. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,

१५. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञयेता)-२, महाराष्ट्र, नागपुर,
१६. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-१, महाराष्ट्र मुंबई,
१७. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपुर,
१८. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,
१९. महाप्रबंधक, मा. मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई,
२०. प्रबंधक, मा. मुंबई उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई,
२१. प्रबंधक, लोकायुक्त व उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, १ ला मजला, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई ४०० ०३२,
२२. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने), बँक ऑफ इंडिया इमारत, मुंबई ४०० ०२३,
२३. प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
२४. मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई,
२५. राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्त, राज्य सेवा हक्क आयोग, मुंबई,
२६. महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी, पुणे,
२७. सर्व विभागीय आयुक्त,
२८. सर्व जिल्हाधिकारी,
२९. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
३०. सर्व महानगर पालिका आयुक्त,
३१. सर्व पोलिस आयुक्त / सर्व पोलिस अधिक्षक,
३२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
३३. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई,
३४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिद्धीसाठी),
३५. मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील उर्वरित सर्व विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख,
३६. भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरेक नं.१, योगक्षेम समोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉईंट, मुंबई ४०००२०.
३७. इंडियन नॅशनल काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस(आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-४०००२५.
३८. नॅशनलीस्ट काँग्रेस पार्टी, ठाकरसी हाऊस, जे.एन.हेरेडीया मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई ४०००३८.
३९. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८.
४०. बहुजन समाज पार्टी, प्रदेश सचिव, महाराष्ट्र राज्य, बी.एस.जी.भवन, प्लॉट नं. ८३-अ, कलेक्टर कॉलनी, चेंबूर, मुंबई-४०००१४.
४१. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई ४००००४.
४२. भारतीय कम्युनिस्ट (मार्क्सवादी) पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरली, मुंबई ४०००१३.
४३. महाराष्ट्र नवनिर्माण सेवा, राजगड, मातोश्री टॉवर, शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई ४०००२८,
४४. निवड नस्ती (का.१८), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.